

УДК 342.631 (477)

ГЕНЕЗА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Анатолій МАТВІЙЧУК,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри правосуддя
Інституту управління, технологій та права імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного
Державного університету інфраструктури та технологій

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена аналізу вітчизняних нормативно-правових актів Президента України та Верховної Ради України, прийняття яких сприяло формуванню основ регуляторної політики в Україні, а також дослідженню базового Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», який визначає правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Встановлено, що у процесі побудови нових суспільно-економічних відносин у державі обов'язковою умовою є відмова від прямого державного управління усіма процесами соціального існування та забезпечення взаємного балансування державних та суспільних інтересів. Запропоновано авторське бачення окремих адміністративно-правових аспектів сучасного стану регуляторної політики в Україні.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, аналіз регуляторного впливу, господарська діяльність, державна регуляторна політика, історико-правове дослідження, принципи, регуляторні акти, регуляторні органи.

GENESIS OF FORMATION OF MODERN REGULATORY POLICY IN UKRAINE: ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECTS

Anatoliï MATVIICHUK,

Candidate of Law Sciences, Associate Professor at the Department of Justice of Institute of Management, Technology and Law named after Hetman Peter Konashevich-Sagaidachny State University of Infrastructure and Technology

SUMMARY

The article is devoted to the analysis of domestic normative legal acts of the President of Ukraine and the Verkhovna Rada of Ukraine, the adoption of which contributed to the formation of the regulatory framework in Ukraine, as well as the study of the basic Law of Ukraine "On the Principles of State Regulatory Policy in the Field of Economic Activity", which defines the legal and organizational principles of implementation state regulatory policy in the field of economic activity. It is established that in the construction of new socio-economic relations in the state, the waiver of direct state administration of all processes of social existence and ensuring mutual balancing of state and public interests is a must. The author's vision of certain administrative and legal aspects of the current state of regulatory policy in Ukraine is proposed.

Key words: administrative-legal regulation, analysis of regulatory influence, economic activity, state regulatory policy, historical and legal research, principles, regulatory acts, regulatory bodies.

Постановка проблеми. Розвиваючи та удосконалюючи систему національного законодавства Верховна Рада України (далі – ВР України) прийняла Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV (далі – Закон № 1160-IV) [1]. Аналізуючи дані офіційного сайту ВР України, знаходимо інформацію, що 421 народний депутат (тобто 94% від конституційного складу ВР України [2]) віддав голос за прийняття цього закону, чим вони підтвердили бажання органу законодавчої влади забезпечити послідовну реалізацію державної регуляторної політики в Україні. На нашу думку, зазначена однотайність депутатського корпусу є також свідченням важливості та необхідності для українського суспільства вирішити питання цивілізованого державного адміністративно-правового регулювання відносин у сфері господарювання.

Актуальність теми дослідження. Беручи до уваги вищевикладене, необхідно зазначити, що актуальність дослідження полягає в осмисленні автором історичного досвіду передумов формування засад регуляторної політики як елементу системи державної політики України та визначення основних етапів, напрямів розвитку, переваг та недоліків регуляторної політики, запропонованих у чин-

ному Законі України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Стан дослідження. Законодавче визначення і закріплення процедур реалізації регуляторної політики в Україні стало початком нового етапу широкомасштабного запровадження у повсякденну діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування принципів та норм нової системи управління, що є впливовим та дієвим інструментом адміністративної реформи. Однак аналіз наукового доробку за цією проблематикою таких науковців, як В.М. Алексєєв, Л.М. Воротіна, І.О. Гуменюк, О.О. Кравченко, І.В. Колупаєва, В.І. Ляшенко, П.М. Любченко, Н.М. Нижник, Л.М. Попова, Р.І. Радейко, В. І. Радченко, О.Х. Юлдашев та інших, дає підстави стверджувати, що лише вмотивоване та правильне використання принципів та норм регуляторної політики може забезпечити формування системи державного управління. Сама ж така система має бути підконтрольною українському народу та формуватися на засадах прозорості та ефективності. Адже регуляторна політика не є лише обов'язком для державної влади, а й передбачає свідому і активну участь громадян в її реалізації.

Досвід автора статті у царині дослідження адміністративно-правових відносин процесу державотворення дає

підстави стверджувати, що нині перед представниками вітчизняної правової науки постає завдання удосконалити наявні та розробити нові правові засади формування державної регуляторної політики. Одним із шляхів забезпечення таких законодавчих новацій є демонстрація аспектного погляду на проблематику, тобто виділення власного адміністративно-правового аспекту, який, за визначенням відомого вітчизняного науковця В.В. Мушенка, є «основоположними дефініціями пізнання суспільно-економічних явищ та формулювання власної наукової позиції щодо сучасної парадигми правового регулювання суспільно-економічних процесів». Виконання цього завдання є можливим за умови використання наявного вітчизняного й зарубіжного масиву наукових досягнень, нормативного досвіду правового регулювання досліджуваних відносин, наявного теоретичного і практичного досвіду автора, його суб'єктивного сприйняття та оцінки особливостей засад нормативно-правового регулювання фінансових відносин в аграрному секторі економіки України [3, с. 2].

Метою та завданнями статті є здійснення аналізу вітчизняних підзаконних нормативно-правових актів, прийняття яких сприяло формуванню основ регуляторної політики в Україні на початковому етапі державотворення, та Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», який визначає правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, а також оприлюднення авторського бачення окремих адміністративно-правових аспектів сучасного стану регуляторної політики в Україні.

Вклад основного матеріалу. Перехід економіки України від адміністративно-командної системи до соціально-орієнтованої ринкової моделі став передумовою зародження регуляторної політики та формування основних напрямів її адміністративно-правового регулювання. Адаже, як слушно зазначає професор В.І. Курило, що за часів адміністративно-командної системи держава через систему управління здійснювала пряме втручання в економіку та інші сфери життя. Вся система управління та процедури діяльності держави були розраховані та орієнтовані саме на таку функцію. Тобто цільовою функцією держави була державна економіка, а людина знаходилася на периферії уваги державного апарату [4, с. 44].

Саме тому першим етапом суспільно-економічної трансформації в Україні стало досягнення лібералізації суспільного та економічного життя. Процеси трансформації супроводжувалися змінами значення та впливу адміністративної системи, а також структури та функцій системи органів виконавчої влади. Результатом цього стала поступова відмова від тотального державного адміністрування, а також відбувся перехід до принципів ринкового управління та перегляд відповідних державних функцій. Однак цей процес не досяг належного успіху у питаннях формування нових завдань і функцій системи державного управління та, зокрема, не відбувається реальних позитивних змін у системі правового забезпечення відповідної діяльності органів державної влади.

Під час побудови нової системи суспільно-економічних відносин та проголошення принципів ринкового розвитку у національному законодавстві трансформація державного адміністративно-правового регулювання регуляторних відносин має відбуватись в напрямі забезпечення прозорого процесу просування суспільних інтересів та забезпечення виконання важливих функцій:

- встановлення та контролю за виконанням прозорих та справедливих правил поведінки для учасників ринкових відносин, що має посилити саморегульованість ринкової системи у державі;

- обмеження прямого втручання держави в ринкову систему чіткими та зрозумілими нормативно-правовими критеріями, а також забезпечення передбачуваності та ефективності такого втручання.

Однак із початком процесу формування правових засад ринкової трансформації суспільно-економічного буття українського народу не відбулося трансформації завдань, функцій та процедур роботи органів державної влади. Відхід від прямого адміністративно-правового впливу на суб'єктів підприємницької діяльності не призвів до бажаних наслідків та сформував хибну систему прийняття державою нормативно-правових актів, яка містила такі елементи:

- непрозорості та непередбачуваності процесу прийняття державних рішень;

- відсутність інституціональної бази для регуляторного публічно-приватного діалогу між громадянами та органами державної влади;

- неефективність використання ресурсної бази через відсутність економічного аналізу наслідків реалізації державних нормативно-правових актів із точки зору кожного суб'єкта суспільно-економічних відносин: держави, посадових осіб державних органів, суб'єктів підприємництва, громадян;

- відсутність нормативно-правової бази, яка б могла забезпечити діяльність суб'єктів аналізу ступеня досягнення цілей, які декларувалися у процесі ухвалення регуляторних нормативно-правових актів органами державної законодавчої та виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Досліджуючи суспільно-економічні процеси цього періоду, відомий дослідник проблематики становлення засад регуляторної політики О.Х. Юлдашев, доповнюючи та розширюючи аргументацію нашої позиції, зазначає, що тіньове управління економікою на початковому етапі українського державотворення характеризувалося тим, що норм законодавства не дотримувалися не лише суб'єкти економічної діяльності, а й представники органів влади. Крім того, органи влади свідомо нав'язували заплутане та складне законодавство [5, с. 26].

Аналіз стану реалізації державної регуляторної політики на початковому етапі побудови незалежності України дає підстави сформулювати наведені нижче узагальнення. Замість переходу від прямого управління ринковою економікою до ринкового регулювання, в Україні, на нашу думку, зазначена науковцем тенденція не зазнала позитивних змін, а на сучасному етапі сформувалася система побудови всеохоплюючої корупції та нині є загрозою для національної безпеки.

Деталізуючи власне бачення проблематики, зазначимо, що у період 1997–1998 рр. Україна стала перед дилемою про необхідність змін у системі адміністративно-правового регулювання, зокрема у частині скорочення обсягів державного регулювання економікою чи продовження руху до руйнації економіки та втрати державності. Тобто Україна постала перед необхідністю вирішення цієї проблеми та потребою побудови нової системи адміністративно-правового регулювання суспільно-економічних відносин.

Таке реформування розпочалося у 1998 р. із підписання Указу Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98, яким затверджено Концепцію Адміністративної реформи в Україні» [6]. Метою адміністративної реформи стало поетапне створення такої системи державного управління, яка мала забезпечити становлення України як високо розвинутої, правової цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії. Також метою адміністративної реформи стало формування системи державного управління, яка має стати близькою до потреб і запитів громадян, а також підкон-

трольною народою, прозорою, побудованою на ефективних принципах та ефективності.

Переводячи розгляд адміністративно-правових аспектів проблематики в дещо суспільно-філософську площину, зазначимо, що одним із базових принципів трансформації нормативно-правової системи у межах адміністративної реформи є запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади та місцевого самоврядування, згідно з яким виконавча влада створює умови для реалізації прав і свобод громадян, а також надання їм широкого кола державно-управлінських послуг. Концепція адміністративної реформи визначала, що за цією ідеологією держава постійно має прагнути здійснювати дерегулювання, яке полягало в періодичному перегляді нормативно-правових актів і відміні тих, які не досягають цілей регулювання або виявилися неефективними, а також здійснення частки функцій управління за допомогою механізмів ринкової саморегуляції та недержавних інституцій.

Тобто стратегія правових засад державної регуляторної політики кінця 90-х рр. ХХ ст. сформувалася за такими принципами: 1) надання послуг із боку виконавчої влади мало бути спрямоване на задоволення потреб особи і суспільства, а постійним завданням державної влади є визначення та перегляд переліку відповідних послуг, які потрібні громадянам, а також встановлення критеріїв оцінки якості та ефективності їх надання; 2) здійснення регулювання державою лише тих соціальних інтересів, в яких зацікавлене усе суспільство.

Подальший розвиток законодавства, яке мало сприяти побудові нової системи державного управління відповідно до Концепції Адміністративної реформи, пов'язаний із набуттям чинності таких указів Президента України:

1) «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності» від 3 лютого 1998 р. № 79/98, який визначив принципи та процедури дерегулювання підприємницької діяльності та прийнятий із метою зменшення втручання державних органів у підприємницьку діяльність, усунення правових, адміністративних, економічних та організаційних перешкод у розвитку підприємництва, запровадження нових підходів до державного регулювання підприємництва, з урахуванням значення його дальшого розвитку для забезпечення економічного зростання України [7];

2) «Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва» від 22 січня 2000 р. № 89/200, який закріпив основи поняття та предмета регуляторної політики та прийнятий із метою недопущення звуження змісту та обсягу права громадян на підприємницьку діяльність, запровадження ефективного державного регулювання у сфері підприємництва [8].

На виконання цих указів Президента України Кабінетом Міністрів України було прийнято постанови:

1) «Про затвердження методичних рекомендацій щодо підготовки обґрунтування проектів регуляторних актів» від 6 травня 2000 р. № 767, які розроблено для застосування центральними і місцевими органами виконавчої влади під час підготовки проектів регуляторних актів із метою встановлення єдиного підходу до обґрунтування проектів регуляторних актів, унеможливлення появи неефективних, економічно недоцільних регуляторних актів [9];

2) «Про затвердження положення про порядок підготовки проектів регуляторних актів» від 31 липня 2000 р. № 1182, яке визначає порядок підготовки проектів регуляторних актів, які розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим тощо [10].

У рамках процесу адміністративної реформи логічним продовженням удосконалення регуляторних інструмен-

тів, які мають реалізувати нову ідеологію функціонування виконавчої влади і місцевого самоврядування, стало скасування вищезазначених указів Президента України та постанов ВР України з поступовою їх заміною у 2003 р. Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [1], який визначив значно більше коло елементів системи державної регуляторної політики (принципи, сфера дії, регуляторні органи, регуляторні акти, аналіз регуляторного впливу тощо) і якому надамо характеристику.

Отже, метою запровадження Закону № 1160-IV є: 1) вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання; 2) недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів; 3) зменшення рівня державного втручання в діяльність суб'єктів господарювання; 4) усунення перешкод для розвитку господарської діяльності (ст. 1) [1].

Принципами державної регуляторної політики визначено: 1) доцільність – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин із метою вирішення існуючої проблеми; 2) адекватність – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні наявної проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив; 3) ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів коштом мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави; 4) збалансованість – забезпечення в регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави; 5) передбачуваність – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам із підготовки проектів регуляторних актів, що дає змогу суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності; 6) прозорість та врахування громадської думки – відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому законом порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності (ст. 4) [1].

Визначення мети Закону № 1160-IV як регуляторного акта значно розширює сферу діяльності регуляторної політики відповідно до попередніх її етапів. Адаже вищезазначені укази Президента України «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності» та «Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва» стосувалися виключно підприємницької діяльності, а відповідно до Закону № 1160-IV сфера його правозастосування визначається як сфера господарських відносин. На нашу думку, необхідним є уточнення смислового навантаження зазначених юридичних дефініцій.

Отже, чинна редакція Господарського кодексу України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (далі – ГК України) таким чином визначає сферу господарських відносин: господарські відносини виникають у процесі організації і здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між суб'єктами господарювання та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. Своєю чергою, під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, що

спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, які мають цінову визначеність. ГК України розрізняє такі види господарської діяльності: 1) підприємництво – це господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів із метою одержання прибутку; 2) некомерційна господарська діяльність – це господарська діяльність, що здійснюється без мети одержання прибутку [11]. Тобто Закон № 1160-IV включає в себе регулювання відносин підприємництва, непідприємницької діяльності та адміністративних відносин.

Здійснюючи подальший аналіз регуляторного впливу за Законом № 1160-IV як новизну у системі адміністративно-правового забезпечення регуляторних відносин, зазначимо, що кожен проєкт регуляторного акта в обов'язковому порядку супроводжується аналізом регуляторного впливу. Це документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

У контексті комплексного дослідження етапів формування окремих елементів системи державної регуляторної політики зазначимо, що Закон № 1160-IV визначив, що регуляторними органами, діяльність яких щодо здійснення регуляторної політики регламентується і має відповідати вимогам цього закону, є: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, інший державний орган, центральний орган виконавчої влади, місцевий орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, а також посадова особа будь-якого із зазначених органів, якщо відповідно до законодавства ця особа має повноваження одноособово приймати регуляторні акти. До регуляторних органів також належать територіальні органи центральних органів виконавчої влади, державні спеціалізовані установи та організації, некомерційні самоврядні організації, які здійснюють керівництво та управління окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо ці органи, установи та організації відповідно до своїх повноважень приймають регуляторні акти (ст. 1) [1].

Визначений у Законі № 1160-IV широкий перелік регуляторних органів, на нашу думку, можна пояснити тим, що кожен орган, рішення якого впливають на суб'єктів господарювання, має обґрунтовувати свої рішення не тільки на якісному, а й на кількісному рівні, а також аналізувати вигоди та витрати від запровадження певних адміністративно-правових (регуляторних) норм. В обґрунтування авторської позиції про розширення меж державної регуляторної політики Законом № 1160-IV зазначимо те, що визначений цим законом перелік регуляторних органів є ширшим, ніж ті, які затверджувались указами Президента України. Кожен орган, який відповідає ознакам регуляторного органу, а також місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, мають безпосередньо виконувати вимоги регуляторної політики. Тобто кожен нормативно-правовий акт, який відповідає ознакам регуляторного акта, має супроводжуватись аналізом регуляторного впливу норм акта на державу, підприємницьку та громадську діяльність, оприлюднюватись для одержання зауважень і пропозицій тощо.

Для досягнення мети регуляторної політики і реалізації її принципів Закон № 1160-IV визначає, що проєкти регуляторних актів, пропонувані регуляторними органами України, підлягають обов'язковому оприлюдненню. Пови-

домлення про оприлюднення проєкту регуляторного акта мають містити: 1) стислий виклад змісту проєкту регуляторного акта; 2) поштову чи електронну адресу розробника проєкту регуляторного акта та інших органів, до яких надсилаються зауваження і пропозиції; 3) інформацію про спосіб оприлюднення проєкту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу; 4) інформацію про строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від громадськості та про спосіб надання до регуляторного органу зауважень і пропозицій [1]. Аналіз сформованого правового механізму забезпечення регуляторної діяльності в частині оприлюднення проєктів регуляторних актів варто визначити як позитивний напрям розвитку державної регуляторної політики в Україні.

Висновки. Таким чином, у процесі побудови нових суспільно-економічних відносин у державі обов'язковою умовою є відмова від прямого державного управління усіма процесами соціального існування та забезпечення взаємного балансування державних та суспільних інтересів. Розвиток суспільних відносин стає передумовою та стимулом до розвитку адміністративно-правового регулювання таких відносин. У контексті цього ознаками регуляторного акта можна вважати наступні ознаки. Регуляторні акти повинні мати владно-організаційний характер, прийматися (видаватися) уповноваженими на це суб'єктами, встановлювати загальні правила безособистого характеру, розраховані на багаторазове використання для усіх передбачуваних ними випадків, а також їм притаманна стабільність, а їхня юридична сила зберігається незалежно від виконання приписів акта в часі.

Нині сфера дії Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV як нормативно-правового акта, що визначає правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності є актом регуляторної політики як складника національної політики держави. Адже саме регуляторним актом є нормативно-правовий акт, який спрямований на правове регулювання господарських відносин (підприємництва та непідприємницької діяльності) та адміністративних відносин (відносин між органами держави та суб'єктами господарювання). Саме ці та інші проаналізовані положення можна вважати за основні, які визначають спрямованість вищезазначеного закону на отримання нової якості адміністративно-правового регулювання та прозорість регуляторного процесу для громадян в Україні.

Дія Закону № 1160-IV поряд із дією інших регуляторних актів українському суспільству та органам законодавчої і виконавчої влади надала нові процедурні можливості, нові механізми для конструктивного та аргументованого діалогу щодо удосконалення основних засад державної регуляторної політики та забезпечення належного рівня якості суспільно-економічного буття народу України. Сучасний комплексний напрям розвитку регуляторної політики забезпечує успіх на шляху поступу нашої держави та її громадянського суспільства до європейського суспільно-економічного простору.

Список використаної літератури:

1. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 9. Ст. 79.
2. Верховної Ради України. *Офіційний веб-портал*. URL: <https://rada.gov.ua/>
3. Мушенко В.В. Державна політика в аграрному секторі економіки України: фінансово-правові аспекти : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. 40 с.

4. Курило В.І. Правова характеристика та зміст державного впливу у галузі сільського господарства. *Юридична Україна*. 2007. № 6. С. 43–47.

5. Юлдашев О.Х. Методологічні засади регуляторної політики у сфері господарської діяльності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.04. Д., 2008. 30 с.

6. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>.

7. Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності : Указ Президента України від 3 лютого 1998 р. № 79/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79/98>.

8. Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємства : Указ Президента України від 22 січня 2000 р. № 89/200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/89/2000>.

9. Про затвердження методичних рекомендацій щодо підготовки обґрунтування проектів регуляторних актів : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-2000-п>.

10. Про затвердження положення про порядок підготовки проектів регуляторних актів : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 липня 2000 р. № 1182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1182-2000-%D0%BF>

11. Господарський кодекс України: Закон України 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Матвійчук Анатолій Васильович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правосуддя Інституту управління, технологій та права імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного Державного університету інфраструктури та технологій

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Matviichuk Anatolii Vasylovych – Candidate of Law Sciences, Associate Professor at the Department of Justice of Institute of Management, Technology and Law named after Hetman Peter Konashevich-Sagaidachny State University of Infrastructure and Technology

duit_pravo@i.ua

